

עמ"י 54844/07 - היועץ המשפטי לממשלה נגד גולדה דניאל ג'אמי, מנדל אברהם שישפורטיש, נח יהודה וניש

בית המשפט המחוזי בירושלים

בפני כבוד השופט אריה רומנוב

עמ"י 54844-07-20 עמ"י 54673-07-20

בעניין: היועץ המשפטי לממשלה

העורר

נגד

1. גולדה דניאל ג'אמי
2. מנדל אברהם שישפורטיש
3. נח יהודה וניש

המשיבים

ובעניין: ג'ונס יהודה אלוש

העורר

נגד

היועץ המשפטי לממשלה

המשיב

ב"כ היועץ המשפטי לממשלה: עו"ד תום כהן

ב"כ ג'ונס אלוש: עו"ד גיא מימון

ב"כ גולדה ג'אמי: עו"ד שחר ליס

ב"כ מנדל שישפורטיש: עו"ד גדי זילברשלג

ב"כ נח וניש: עו"ד יהונתן קיוול; עו"ד רפאל דוכן

החלטה

1. לפניי שני עררים על החלטות שניתנו ביום 20.7.20 וביום 23.7.20 על ידי בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ב' אלעזר) בבקשת מעצר שהוגשה על ידי היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 7(ב) לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (מ"י 20-07-20138).

רקע

2. בעקבות פניית הרשויות בצרפת לרשויות בישראל עצרה המשטרה בימים 30.6.20 ו-2.7.20 חמישה אזרחי מדינת ישראל ותושביה בחשד כי ביצעו מישראל עבירות מרמה כלפי גורמים בצרפת.

על פי החשד, מחודש ינואר 2020 ובפרט מחודש מרץ 2020 ועד ליום 30.6.20, על רקע מצב החירום בצרפת בשל התפשטות נגיף הקורונה, הונו החמישה, וניסו להונות, בצוואת חדא ובצורה שיטתית ומאורגנת, שורה של מוסדות רפואיים צרפתיים וחברות מסחריות. נטען, כי החשודים התחזו לספקי ציוד רפואי והציעו לחברות ומוסדות בצרפת, ובהם בתי חולים, בתי מרקחת, חברות לאספקת ציוד רפואי ועמותות סיוע לנכים, מסכות, כפפות, ג'ל חיטוי ומוצרים אחרים הקשורים להתגוננות מפני נגיף הקורונה. הם יצרו פורטפוליו פיקטיבי הנחזה להיות מפורט ומקצועי, ומציג את הציוד שביכולתם לספק כביכול. הפעילות נעשתה מתוך דירה בישראל שבהחזקת אחד מהחמישה, בעזרת שירותי מרכזיה צרפתית שמציגה את השיחות כאילו יצאו מצרפת עצמה, ותוך שימוש בכתובות דוא"ל מטעות או מזויפות. על פי הנטען, מעשי המרמה הניבו סכום של לפחות 171,000 יורו, והם הועברו לארבע חשבונות בנק המתנהלים באנגליה ובפורטוגל שנפתחו בזהויות בדויות. חלק מהכספים נמשך מתוך חשבונות הבנק וחלקם הועבר לחשבון בנק אחר בפורטוגל. על רקע רגיעת מצב החירום, פנו החמישה לביצוע הונאה במתווה אחר. תוך שהתחזו לאנשי רשות המיסים בצרפת ויצרו קשר עם חברות צרפתיות שונות במטרה לקבל מהן את פרטי ההתקשרות שלהן עם ספקים מרכזיים איתם אותן חברות בקשר, במטרה לקבל מידי אותם ספקים כספים שלא כדין. מעשים אלו נקטעו עם מעצרו של החמישה.

3. בתחילה נעצרו החמישה מכוח חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996, ומעצרו הוארך על ידי בית משפט השלום בראשון-לציון פעמיים.

4. ביום 8.7.20, לאחר שהרשויות בצרפת הגישו לרשויות בישראל בקשה למעצר זמני של החמישה לצורך הסגרתם, נעצרו החמישה בהוראת קצין משטרה לפי סעיף 6 לחוק ההסגרה. ביום 9.7.20 פנה היועץ המשפטי לממשלה לבית משפט השלום בירושלים בבקשה לפי סעיף 7 לחוק ההסגרה, בה ביקש כי בית המשפט יורה על מעצר החמישה למשך עשרים ימים. בית משפט השלום (כב' השופט ד' גבאי ריכטר) דחה את הבקשה והורה על שחרורם של החמישה למעצר בית מלא,

בכפוף לתנאים מסוימים כגון איסור שימוש בטלפון או באינטרנט, ובתוספות ערבויות כספיות.

5. היועץ המשפטי לממשלה הגיש ערר על החלטה זו שנדון על ידי חברתי, כב' השופטת ת' בזק-רפפורט. בהחלטה שניתנה על ידיה ביום 10.7.20 קיבלה חברתי את הערר והורתה על מעצר החמישה עד ליום 20.7.20. יש לציין, כי במועד בו נדון הערר התקיימה שביתת העובדים הסוציאליים, ועל כן באותו מועד לא ניתן היה לקבל תסקירים של שירות המבחן. וכך, בין היתר, קבעה חברתי בהחלטתה:

"בענייננו מיוחסות למשיבים מעשי הונאה ועבירות "המבוצעות במרחב האינטרנטי תוך שימוש במחשבים, בעזרת תחכום רב ובאורח שיטתי, אגב הסתרת המעשים". לגבי אלו נקבע לא אחת כי הם "מעוררים קושי לתת אמון כי מבצען יקיים את תנאי השחרור" (ראו בש"פ 2337/17 מדינת ישראל נ' ברהמי. כן נאמר כי הדבר משליך לא רק על מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם: אלא גם מהאפשרות לשחרור לחלופה של מעצר באיזוק אלקטרוני או חלופת מעצר אחרת (ראו: בש"פ 4720/15 בן משה נ' מדינת ישראל).". בש"פ הרי מאיר מימון עמר נ' מדינת ישראל פורסם במאגרים 19.9.17.

משזאת נקודת המוצא, אינני סבורה כי ניתן היה, בשלב מוקדם זה, להגיע למסקנה כי ניתן ליתן אמון במשיבים שמיוחסים להם המעשים המתוארים בבקשת המעצר, באופן שניתן לשחררם עתה למעצר בית עם בטוחות כספיות כפי שהורה בית משפט קמא. בית משפט קמא לא קבע דבר בעניין מידת האמון שניתן לתת במשיבים השונים, ואכן לא היו לרשותו כלים משמעותיים להערכה כזו, שכן, טרם הוזמן תסקיר. אכן בימים אלה קיים קושי לקבל תסקיר משירות המבחן, ומטבע הדברים ככל שמתארכת התקופה בה לא ניתן לקבל תסקיר, יתכן שהדבר יגרום לכך שלא יהיה מנוס משקילת שחרור ללא תסקיר בעניינו של אדם כזה או אחר. אלא שלפני בית המשפט קמא עמד הליך בשלב התחלתי ביותר, בו מיוחסים למשיבים מעשים שמלמדים מטבען על קושי ניכר לתת אמון. בהקשר זה אף אם בית המשפט יכול להתרשם מהמפקחים באולם בית המשפט, הרי שבהעדר תסקיר, הצד השני של המשוואה, והוא מידת המסוכנות, כמו גם ההשפעה על יכולתו של המפקח לשמש מפקח אפקטיבי לגבי כל אחד ואחד מהמשיבים, בהינתן בנתוניו האישיים חסר. במצב דברים זה לא היה מקום להורות על שחרור בשלב הנוכחי, בוודאי לא שחרור ללא איזוק אלקטרוני."

6. ביום 20.7.20, לקראת תום תקופת המעצר עליה הורה בית המשפט המחוזי, פנה היועץ המשפטי לממשלה לבית משפט השלום בבקשה נוספת להארכת מעצר החמישה. במועד הדיון בבקשה עדיין לא הסתיימה שביתת העובדים הסוציאליים. בית משפט השלום (כב' השופט ב' אלעזר) קבע בהחלטתו, כי "בית המשפט המחוזי הורה על הארכת מעצרו של המשיבים, בין היתר, לצורך קבלת תסקיר שירות מבחן אלא שלנוכח שביתת העובדים הסוציאליים לא ניתן לקבל תסקיר בעניינם של המשיבים בזמן הנראה לעין. לפיכך... אני סבור שיש מקום לבחון חלופת מעצר הדוקה יותר באמצעות איזוק אלקטרוני". בית המשפט הורה אפוא על הארכת מעצר החמישה עד ליום 23.7.20 וביקש חוות דעת מיחידת הפיקוח האלקטרוני לגבי מקומות המעצר בפיקוח שהוצעו על ידי החמישה.

7. המשך הדיון בבקשת היועץ המשפטי לממשלה התקיים בבית משפט השלום ביום 23.7.20. ביום זה הסתיימה שביתת העובדים הסוציאליים, ואולם בית המשפט העריך כי קבלת תסקירים מטעם שירות המבחן עלולה להתארך זמן לא מבוטל. וכך, בין היתר, כתב בית המשפט בהחלטתו שניתנה ביחס לשניים מבין החמישה:

"החלטת בית המשפט המחוזי, מקובלת עלי. יחד עם זאת, ובשים לב לכך, שמדובר במשיבים ללא עבר פלילי קודם והאפשרות לקבלת תסקיר שירות מבחן בעניינם של המשיבים, הגם שבשלב זה שביתת שירות המבחן הסתיימה, לא נראית באופק, סברתי, שניתן להורות על שחרורם של משיבים אלה באיזוק אלקטרוני תוך עיבוי תנאי השחרור. לכך יש להוסיף את העובדה שנתונים אנו בעת חרום ולא במצב שגרה. אכן בעת שגרה היה מקום, כפי שטוענת המבקשת, לקבל תסקיר מעצר בעניינם של המשיבים טרם השחרור, אלא שמצויים אנו בעת חרום בו קיים גם חשש להידבקות המשיבים בקורונה בעת שהותם בין כותלי המעצר... לנוכח כל האמור לעיל, סברתי, כאמור, כי יש להורות על שחרורם של המשיבים 4 ו-5 באיזוק אלקטרוני בתוך עיבוי התנאים והערבויות שנקבעו כבר ע"י כב' השופט דוד ריכטר גבאי."

8. בית משפט השלום הורה אפוא על שחרורם של שלושה מתוך החמישה: **גולדה גא'מי; מנדל שישפורטיש; ונח וניש**. הואיל וטרם הוגשה חוות דעת של יחידת הפיקוח האלקטרוני בעניינו של מעורב רביעי, **רון טייב**, נדחה המשך הדיון בעניינו להיום בשעה 14:00. אשר למעורב החמישי, **ג'ונס אלוש**, בית משפט השלום התרשם כי חלקו בפרשה גדול מחלקם של האחרים, ולכן הוא ביקש כי שירות המבחן יכין תסקיר בעניינו, והורה על המשך מעצרו עד ליום 10.8.20. בית המשפט ציין בעניינו של מעורב זה, כי ככל שלא יתקבל תסקיר מטעם שירות המבחן לא יהיה מנוס גם בעניינו לבחון חלופת מעצר ללא קבלת תסקיר.

9. היועץ המשפטי לממשלה הגיש ערר על החלטותיו של בית משפט השלום לשחרר את גולדה גא'מי; מנדל שישפורטיש; ונח וניש. הוא עותר לכך שבית המשפט יורה על מעצרם של שלושה עד ליום 10.8.20. ג'ונס אלוש הגיש ערר על כך שבית משפט השלום ראה להבחין בינו לבין ארבעת האחרים והורה על המשך מעצרו לצורך הגשת תסקיר. הוא עותר לכך שבית המשפט יורה כבר עכשיו על שחרורו למעצר בפיקוח אלקטרוני כפי שבית המשפט הורה ביחס לאחרים.

דיון והכרעה

10. מקובלת עליי ההשקפה הגורסת כי דיון בשאלת מעצרם, שחרורם ותנאי שחרורם של מי שביחס אליהם ננקטים הליכים לפי חוק ההסגרה, צריך שיעשה בדרך כלל לאחר שהוגשה ביחס אליהם עתירה להכריז עליהם בני הסגרה, בהתאם להוראת סעיף 5 לחוק ההסגרה. גם מקובלת עליי ההשקפה הגורסת כי במקרים המתאימים ניתן להיעזר בשירות המבחן על מנת שיעמיד לפני בית המשפט תמונה רחבה ומלאה יותר בעניינם של הנוגעים בדבר בטרם קבלת ההחלטה. עם זאת, ההלכה קובעת שגם כאשר נערך דיון בשאלת מעצר בקשר לחוק ההסגרה, במסגרתו יש לתת משקל לאינטרס הציבורי שבקיום התחייבויות הבינלאומיות של מדינת ישראל, אין להורות על מעצרו של אדם אם ניתן להשיג

את תכליות המעצר באמצעים פחות חמורים ממעצר ממש.

11. כך למשל, בהחלטה שניתנה לא מזמן על ידי בית המשפט העליון בבש"פ 1084/20 **פליקס נ' היועץ המשפטי לממשלה** (26.2.20) קיבל בית המשפט ערר על החלטתו של בית משפט זה שניתנה לפי סעיף 5 לחוק ההסגרה. בית המשפט העליון הורה על שחרורם בתנאים מגבילים משמעותיים של מי שנחשדו בביצוע מספר רב של עבירות מרמה כלפי חברה נורבגית, באמצעותם קיבלו החשודים במרמה סכום של 13,500,000 דולר וכ-500,000 אירו. לא למותר לציין כי באותו מקרה נטען שלחשודים יש זיקות משפחתיות ועסקיות למדינה אחרת. בית המשפט העליון (כב' השופטת י' אלרון) אשר קיבל כאמור את הערר, ציין בהחלטתו ש"אין לחדד כי מהעוררים נשקפת מסוכנות נוכח טיב המעשים המיוחסים להם, וכי קיים חשש לא מבוטל בעניינם להימלטות מהדין, הנובע מכך שהם מבוקשים בהליך הסגרה למדינה אחרת. עם זאת, אני סבור כי במעצר העוררים בפיקוח אלקטרוני ובתנאים מגבילים משמעותיים כאמור יש כדי לספק מענה הולם לעילות המעצר המתקיימות בנסיבות העניין".
12. במקרה שלפנינו מדובר בחשד לביצוע עבירות מרמה בהיקף כספי הקטן במידה ניכרת מההיקף הכספי בו דובר בפרשת **פליקס**. לעובדה זו יש השלכה הן לעניין מידת הסכנה הנשקפת מפני המעורבים אם ישוחררו, והן לעניין העונש הצפוי להם, וכנגזר מכך - לחשש ההימלטות. לכך יש להוסיף, כי כל חמשת המעורבים בפרשה שלפנינו הם אזרחי מדינת ישראל ותושביה, ולא נטען כי יש להם זיקה משמעותית, משפחתית או עסקית, למדינה אחרת. כך למשל, אחת מהמעורבים, גב' גולדה ג'אמי, היא אישה נשואה ואם לשלושה ילדים.
13. אכן במקרה שלפנינו מוטב היה כי הדיון בעניינם של המעורבים היה מתקיים לאחר הגשת עתירה להכריז עליהם כבני הסגרה, ולאחר שהיו מוגשים בעניינם תסקירים של שירות המבחן. ואולם, החשודים שלפנינו נתונים במעצר מזה למעלה משלושה שבועות, וגם אם שביתת העובדים הסוציאליים הסתיימה, יש לשער שהכנת תסקירים בעניינם תיארך זמן, הואיל ויש להניח כי במהלך השביתה הצטברו על שולחנו של שירות המבחן עניינים רבים לטיפול, מה גם שאנו מצויים ערב הפגרה. לכך יש להוסיף, כי בימים אלה ממש אנו עדים לעליה מדאיגה בהיקף התחלואה בשל התפשטות נגיף הקורונה, ולעובדה זו יש לתת משקל מסוים במסגרת מכלול השיקולים שיש לשקול בפרשה שלפנינו.
14. בסופו של יום, לנוכח מכלול נסיבות העניין אין לומר כי בית משפט השלום טעה בעת שקבע כי ניתן להורות על שחרורם של השלושה כבר עתה למעצר בפיקוח אלקטרוני בתוספת פיקוח אנושי הדוק ובכפוף לתנאים מגבילים, ולא להמתין עד לקבלת תסקירים מטעם שירות המבחן או עד להגשת עתירה להכריז על המעורבים כבני הסגרה.
15. אם מצאתי להתערב במידת מה בהחלטותיו של בית משפט השלום בעניינם של שלושת המשיבים בערר שהוגש על ידי היועץ המשפטי לממשלה, הרי זה לעניין גובה הערבויות הכספיות. אני סבור כי יש לקבוע סכומים גבוהים יותר, ואני קובע כדלהלן:

א. על כל אחד משלושת המשיבים בערר היועמ"ש (גולדה גא'מי; מנדל שישפורטיש; ונח וניש) להפקיד עירבון בסכום של 60,000 ₪. יצוין, כי בפרשת פליקס הועמד סכום העירבון על 350,000 ₪, ובהחלטתו של כב' השופט דרורי בב"ש 5419/08 **אורגד נ' היועץ המשפטי לממשלה** (21.11.08) הועמד סכום העירבון על 100,000 ₪. ואולם כפי שצוין, ההיקף הכספי של המרמה בפרשת פליקס היה גדול במידה ניכרת מההיקף הכספי במקרה שלפנינו, וכך גם בפרשת אורגד.

ב. על כל אחד מהשלושה לתת התחייבות עצמית על סך של 200,000 ₪;

ג. כל אחד מהערבים לשלושה (שאושרו בהחלטותיו של כב' השופט גבאי ריכטר) יחתום על ערבות צד ג' בסך 75,000 ₪.

16. הערבויות הכספיות אותן קבעתי הם תנאי לשחרורם של המשיבים. אם המשיבים לא יעמדו בתנאים הם יעצרו עד ליום 10.8.20.

17. אשר לערר שהוגש על ידי ג'ונס אלזש, בתשובה לשאלתי מסרה ב"כ היועמ"ש כי היא לא רואה מקום להבחין בינו לבין ארבעת האחרים. כוונתה הייתה אמנם שלדעתה ראוי היה להורות על מעצרם של כל החמישה עד ליום 10.8.20. ואולם, בין אם כך ובין אם אחרת, לא נטען לפניי כי בין ג'ונס אלזש לבין האחרים יש הבדל המצדיק קבלת החלטה אחרת מזו של האחרים בשאלת מעצרו או שחרורו. לפיכך אני מחליט לקבל את עררו וקובע כי על בית המשפט לבחון את אפשרות שחרורו למעצר בפיקוח אלקטרוני מבלי להמתין לקבלת תסקיר של שירות המבחן.

הדין בעניינו של ג'ונס אלזש חוזר, אפוא, לבית משפט השלום.

סוף דבר

18. ערר היועמ"ש על ההחלטה בעניינם של גולדה גא'מי; מנדל שישפורטיש; ונח וניש נדחה בעיקרו, בכפוף לעיבוי הערבויות הכספיות כאמור בהחלטתי. אם השלושה לא יעמדו בתנאים שנקבעו, הם יעצרו עד ליום 10.8.20.

19. הערר של ג'ונס אלזש מתקבל. המשך הדין בעניינו יהיה בבית משפט השלום.

ניתנה היום, ה' אב תש"פ, 26 יולי 2020, במעמד המתייצבים.